

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Zarządzenie nr 156 /2020
Rektora Politechniki Warszawskiej
z dnia 2 grudnia 2020 r.

w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.) w związku z § 52 ust. 3 pkt 9 Regulaminu pracy, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 95/2019 Rektora PW z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Politechniki Warszawskiej, art. 227 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166 z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. poz. 1286, z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1117, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Zarządzenie stosuje się do wszystkich jednostek organizacyjnych PW, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia.

§ 2

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) czynnik szkodliwy - czynnik, którego oddziaływanie może prowadzić do pogorszenia stanu zdrowia człowieka;
- 2) upoważnione laboratorium - Uczelniane Laboratorium Badań Środowiskowych w PW lub inne laboratorium, które uzyskało akredytację w zakresie wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności.

§ 3

Każda jednostka organizacyjna, o której mowa w § 1, w porozumieniu z Inspektorem BHP dokonuje analizy:

- 1) rodzaju czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ich właściwości;
- 2) wyposażenia technicznego, w tym maszyn, urządzeń, instalacji i narzędzi, które mogą być źródłem emisji czynników szkodliwych dla zdrowia, z uwzględnieniem wyników pomiarów tej emisji dostarczanych przez producentów;
- 3) procesów technologicznych i ich parametrów;
- 4) organizacji i sposobu wykonywania pracy;
- 5) rzeczywistego czasu narażenia na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia, z uwzględnieniem obowiązującego u pracodawcy systemu i rozkładu czasu pracy, a następnie na tej podstawie ustala zakres pomiarów.

§ 4

1. Każda jednostka, określona w § 1, zleca wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych Uczelnianemu Laboratorium Badań Środowiskowych, a w przypadku braku możliwości wykonania badań lub pomiarów określonego czynnika - innemu laboratorium, o którym mowa w § 2 pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku braku upoważnionego laboratorium w PW badania i pomiary określonego czynnika wykonują:
 - 1) laboratoria szkół wyższych, instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutów badawczych, które prowadzą badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy i mają wdrożony system zapewnienia jakości;
 - 2) laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - jeżeli mają wdrożony system zapewnienia jakości;
 - 3) laboratoria prowadzone przez jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne, które uzyskały certyfikat kompetencji w zakresie wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, dysponujące aparaturą do badań i pomiarów tych czynników, która podlega udokumentowanemu nadzorowi metrologicznemu obejmującemu okresowe wzorcowania lub sprawdzania i konserwację.
3. Wykonywanie pomiarów i czynników szkodliwych odbywa się zgodnie z następującymi wytycznymi:
 - 1) w odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:
 - a) co najmniej raz na sześć miesięcy - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym powyżej 0,1 do 0,5 wartości NDS,
 - b) co najmniej raz na trzy miesiące - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym powyżej 0,5 wartości NDS,
 - c) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika;
 - 2) w odniesieniu do czynników chemicznych szkodliwych dla zdrowia, z wyjątkiem czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:
 - a) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, zwanego dalej „NDS”, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 Kodeksu pracy,
 - b) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 wartości NDS,
 - c) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika;
 - 3) w przypadku występowania w środowisku pracy szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego lub dla którego określono wartość najwyższego dopuszczalnego stężenia pułapowego, przeprowadza się pomiary ciągłe stężenia tego czynnika;
 - 4) kierownik jednostki organizacyjnej może odstąpić od wykonywania badań i pomiarów czynnika chemicznego szkodliwego dla zdrowia jeżeli wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów wykonanych w odstępie co najmniej dwóch lat, a w przypadku czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, co najmniej sześciu miesięcy, nie przekroczyły 0,1 wartości NDS;
 - 5) w odniesieniu do pól lub promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości z zakresu 0 Hz - 300 GHz, w przypadku występowania w miejscach wykonywania pracy

stref ochronnych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 Kodeksu pracy:

- a) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego pomiaru stwierdzono występowanie tylko strefy pośredniej,
 - b) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego pomiaru stwierdzono występowanie również strefy zagrożenia albo strefy zagrożenia i strefy niebezpiecznej,
 - c) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika;
- 6) kierownik jednostki organizacyjnej może odstąpić od wykonywania badań i pomiarów jeżeli podczas dwóch ostatnich badań i pomiarów pól lub promieniowania elektromagnetycznego, wykonanych w odstępie dwóch lat, nie stwierdzono występowania stref ochronnych w miejscach wykonywania pracy;
- 7) w odniesieniu do czynnika fizycznego, występującego w postaci: hałasu, hałasu ultradźwiękowego, drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne lub drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka wykonuje się:
- a) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,2 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia, zwanego dalej „NDN”, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 Kodeksu pracy,
 - b) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,5 wartości NDN,
 - c) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika;
- 8) kierownik jednostki organizacyjnej może odstąpić od wykonywania badań i pomiarów jeżeli podczas dwóch ostatnich badań i pomiarów hałasu lub drgań mechanicznych, wykonanych w odstępie dwóch lat, natężenie czynnika nie przekraczało 0,2 wartości NDN.
4. Nie wykonuje się badań i pomiarów promieniowania optycznego nielaserowego jeżeli są eksploatowane źródła tego promieniowania w postaci źródła światła służące do oświetlenia pomieszczeń lub stanowisk pracy, stosowane w przeznaczonych dla nich oprawach oświetleniowych oraz w odpowiedniej odległości od ekspozowanych części ciała.
5. Koszty pomiarów obciążają jednostkę organizacyjną.

§ 5

1. O wynikach przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, kierownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w § 1, są obowiązani niezwłocznie poinformować pracowników, którzy wykonują prace na stanowiskach narażonych na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia, odpowiednio ten fakt dokumentując.
2. Kserokopie wyników pomiarów powinny być dostępne na stanowisku pracy.
3. Kserokopie wyników pomiarów należy przesłać do Inspektoratu BHP.
4. Pracownicy potwierdzają zapoznanie się z pomiarami na liście „Lista osób zapoznanych z wynikami badań środowiskowych”, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1.

§ 6

1. Na podstawie wyników badań i pomiarów jednostki wymienione w § 1, prowadzą na bieżąco rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowisku pracy oraz na bieżąco wpisują do karty badań i pomiarów wyniki badań lub pomiarów.

2. Jednostki, o których mowa w § 1, sporządzają w dwóch egzemplarzach, zarówno rejestr, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 2, jak i kartę, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3, dla każdego stanowiska pracy, na którym występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, a następnie przekazują go do Inspektoratu BHP, w celu umieszczenia w ewidencji centralnej - wpisania do księgi ewidencji i nadania numeru rejestru.
3. Po zarejestrowaniu jeden egzemplarz rejestru i kart przechowywany jest w centralnej ewidencji w Inspektoracie BHP, drugi w jednostce sporządzającej rejestr i karty.
4. W terminie nie później niż do dnia 15 stycznia każdego następnego roku, jednostki wymienione w § 1, przekazują do Inspektoratu BHP kserokopie rejestrów i kart, do których w roku ubiegłym zostały wprowadzone zmiany.

§ 7

1. Rejestry oraz karty przechowuje się przez okres 40 lat od daty ostatniego wpisu. Wyniki badań i pomiarów przechowuje się przez okres 3 lat licząc od daty ich wykonania.
2. W przypadku likwidacji stanowiska, kierownik jednostki, o której mowa w § 1, występuje do Inspektoratu BHP z wnioskiem o wykreślenie stanowiska, na którym występują czynniki szkodliwe dla zdrowia z centralnej ewidencji, a dokumenty przekazuje do archiwum PW.
3. Na pisemne żądanie pracownika, byłego pracownika, jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego należy bezzwłocznie udostępnić dokumenty zawierające wyniki badań i pomiarów wpisane do rejestru i kartę badań i pomiarów dla właściwego stanowiska.
4. Sporządzenie odpisów, wyciągów i kopii dokumentacji odbywa się na koszt wnioskodawcy.

§ 8

Za realizację postanowień niniejszego zarządzenia odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej.

§ 9

W sprawach nieuregulowanych niniejszym zarządzeniem decyzje podejmuje odpowiednio kierownik podstawowej lub ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej lub kanclerz.

§ 10

Traci moc zarządzenie nr 29/2014 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy wraz z zarządzeniem zmieniającym nr 73/2014.

§ 11

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr. hab. inż. Krzysztof Zaremba

Lista osób, zapoznanych z wynikami badań środowiskowych

W

Pomiary w pomieszczeniu

nr sprawozdania

L.p.	Imię i nazwisko	Podpis	Uwagi
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

REJESTR CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA WYSTĘPUJĄCYCH NA STANOWISKU PRACY

..... (pieczęta, nadruk lub naklejka zakładu pracy zawierające nazwę, adres, NIP i REGON) (nazwa lub symbol stanowiska pracy)	Nr karty
		Data założenia rejestru - - - - - dzień/miesiąc/rok
..... Nr statystyczny – REGON	Lokalizacja stanowiska pracy	
Charakterystyka stanowiska : (krótki opis technologii lub rodzaj produkcji , elementy wyposażenia , materiały , strefy zagrożenia , podstawowe czynności , sposób i czas ich wykonywania		
wykaz czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy		
Czynniki chemiczne	Pyły	Czynniki fizyczne

Rok	20...	20...	20...	20...
liczba pracujących ogółem na stanowiskach pracy				
w tym	kobiet			
	młodocianych			
	pracujących w porze nocnej			
liczba pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych				

KARTA BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH
CZYNNIK CHEMICZNY

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				
5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru - ocena NDS - ocena NDSP*				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				

* w przypadku pomiarów ciągłych – wartość maksymalna

PYŁ

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				
5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru - ocena NDS				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				

CZYNNIK FIZYCZNY

1	Nazwa czynnika				
2	Data pomiaru				
3	Miejsce pomiaru				
4	Wykonujący pomiar				
5	Metoda pomiaru				
6	Wynik pomiaru				
7	Interpretacja wyniku				
8	Stanowisko pracy				